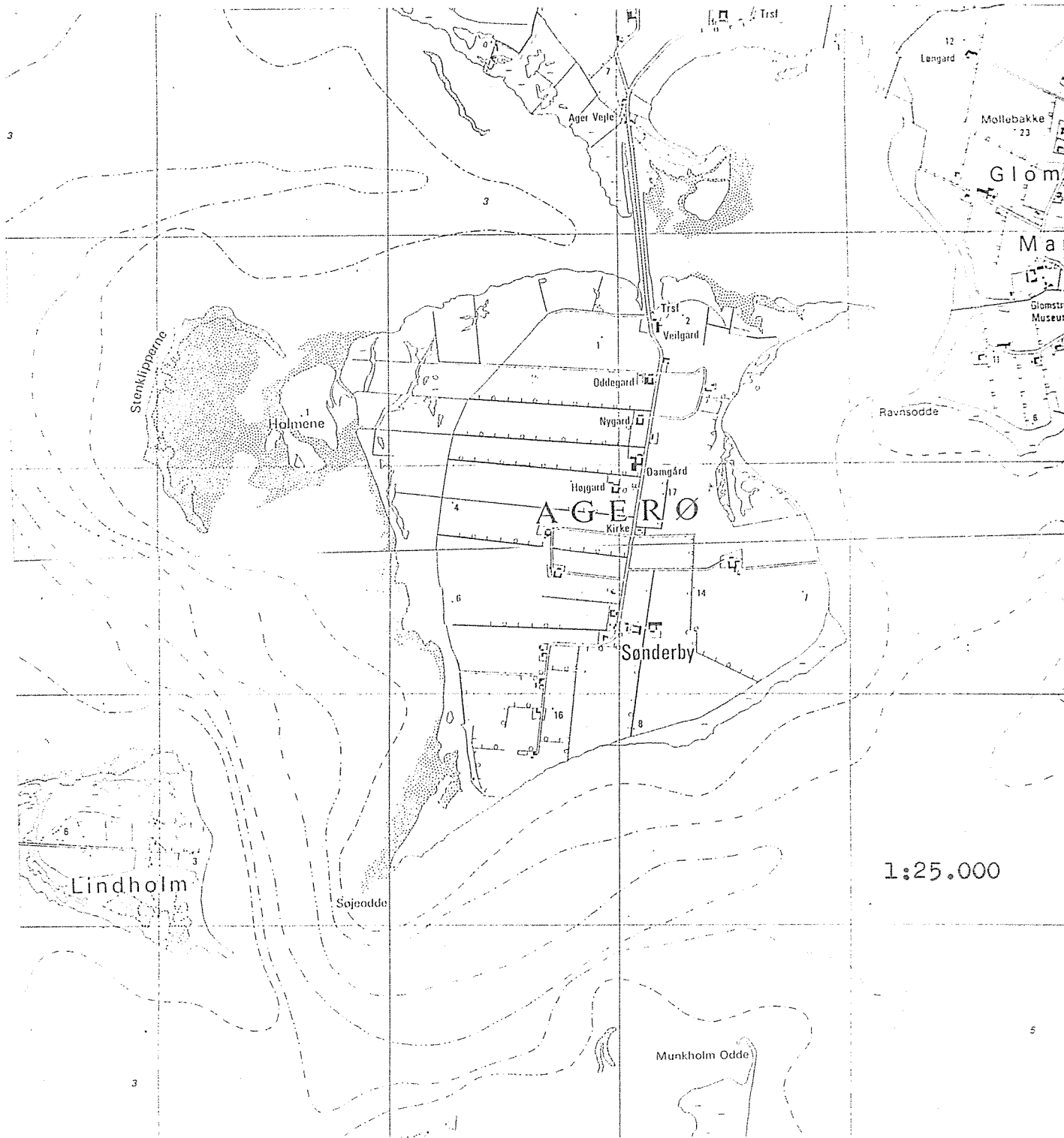

AGERØ

en ø-floraliste med noter

af

Erik Wessberg

Randers 1987

AGERØ- EN Ø-FLORALISTE MED NOTER

Agerø ligger i Limfjorden ved den sydvestlige del af Mors og er ca. 386 ha stor. Tidligere var øen uden fast forbindelse med Mors; men i 1870-74 blev der bygget en dæmning fra den nordlige del af øen til Ager Vejle på Mors. Agerø ligger i Viborg Amt, Sydthy Kommune.

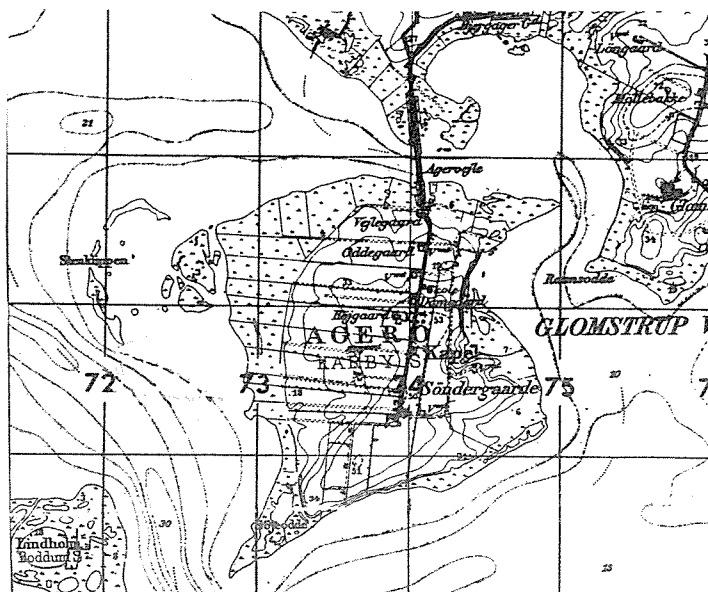
Agerø's centrale dele er på alle sider omgivet af marine forlandsdannelser af vekslende bredde, i nord og nordvest med mellem 100-450 m brede strandenge, i syd enten med et smalt bælte af strandvolde foran unge, kun delvis vegetationsklædte, indtil ca. 10 m høje skredklinter under nedbrydning (foto side 11-12) eller af en hævet strandvoldsslette foran den bevoksede stenalderskrænt (foto side 12), ved hvis fod der findes en vældzone.

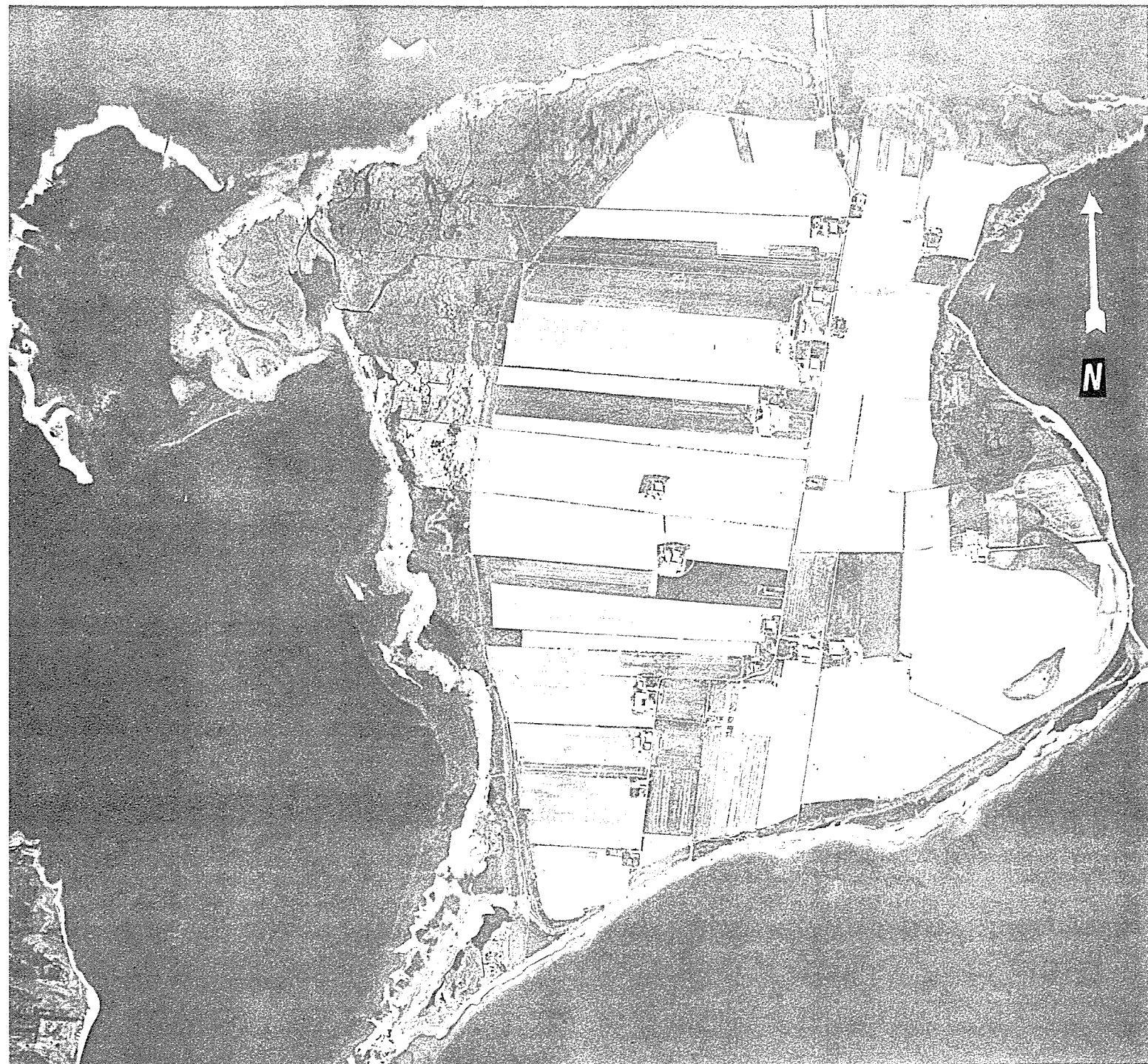
Når der ses bort fra strandenge og skrænter/klinter, er det småt med forskellige naturtyper på Agerø. Hist og her findes små arealer med overdrev, især mod nordøst og mod vest, medens der så at sige ikke findes vandhuller, skov eller krat.

Strandengene

Omtrent en trediedel af øens areal er strandenge, som for størstepartens vedkommende består af "jomfruelig" strandeng uden - eller med minimal - menneskelig påvirkning. Store dele afgræsses dog af kreaturer (kvier) især mod vest, syd og øst, medens de udstrakte strandenge mod nordvest kun i begrænset omfang udnyttes. Disse nordvestlige strand-

Geodætisk Instituts målebordsblad fra 1881-82, der viser, at Holmene dengang var selvstændige poller.
1:50.000

Med undtagelse af mindre områder på sydkysten har Agerø strandenge på alle sider specielt mod nordvest. Mod nordvest ses desuden Stenklipperne.

Foto: Geodætisk Institut 3. maj 1986.

1: ca. 8000

enge har et meget veludviklet afvandingssystem med loer og afvandingegrøfter, jf. flyfotoet side 3. Det meste af vegetationen på strandengene udgøres af de tre Annelgræsarter, dog mest Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*). Derudover er bl.a. Strand-Asters (*Aster tripolium*), Harril (*Juncus gerardi*), Strand-Vejbred (*Plantago maritima*), Sandkryb (*Glaux maritima*), Strandgåsefod (*Suaeda maritima*) og Jordbær-Kløver (*Trifolium fragiferum*) samt de to Hindeknæarter, Kødet Hindeknæ og Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia marina* & *S. media*) meget almindelige. Fladtrykt Kogleaks (*Blysmus compressus*), Blågrøn Star (*Carex flacca*) og Stillet Kilebæger (*Halimione pedunculata*) er set på strandeng nordøst for Vejlegård.

Strandengene er næsten hele vejen rundt beskyttet af en rand af sandede eller grusede strandvolde med en strand-overdrevsvegetation af bl.a. Engelskgræs (*Armeria maritima*), Rød Svingel (*Festuca rubra*), Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Strandarve (*Honckenya peploides*), Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*) samt et enkelt sted den sjældne Firehannet Hønsetarm (*C. diffusum* ssp. *diffusum*), som her for første gang blev fundet i distrikt 8.

Lav Hindebæger (*Limonium humile*)

I en artikel om sjældnere planter i Flora & Fauna i 1922 omtaler Sv. Aa. Fjerdingstad Lav Hindebæger som fundet på Agerø i aug. 1921. Da de 16 øvrige omtalte planter alle er fundet på lokaliteter øst for Storebælt, er der højst sandsynligt tale om en skrivefejl. Agerø må være Agersø ved Sydsjællands vestkyst. Det skal iøvrigt nævnes, at kun Tætblomstret Hindebæger (*L. vulgare*) er rapporteret fra Agersø.

Skrænterne og de tilhørende vældenge

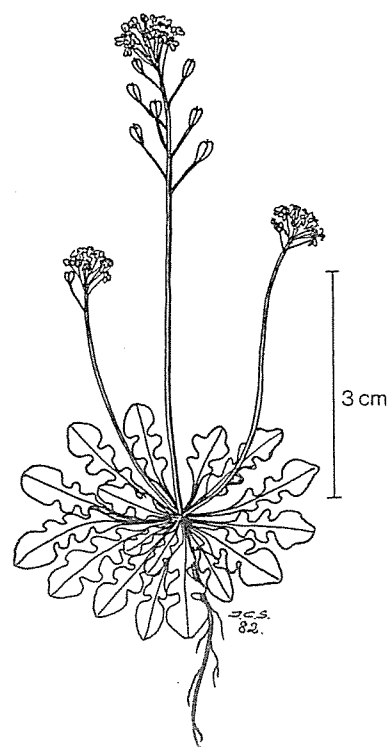
De gamle stenalderhavskrænter, der især findes mod syd og sydvest, er som før nævnt stedvis under stærk nedbrydning, men dog kun på den vestlige del af sydsiden, hvor skrænten ligger få meter fra vinterhøjvandslinien.

Plantedækket er med få undtagelser tæt. Græsserne dominerer, mest Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Rød Svingel (*Festuca rubra*) og Blød Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *hordeaceus*). Af de mange andre arter herfra kan bl.a. nævnes Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), Feber-Nellikero (Geum urbanum), Flipkrave (*Teesdalia nudicaulis*), Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*), Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*) og Lav Tidsel (*Cirsium acaule*).

Få hundrede meter fra sydvest-hjørnet af skrænten antager denne karakter af veldskrænt, som på mange måder minder om skrænterne på de nordlige dele af Fur og Livø, blot i mindre målestok. Her findes bl.a. Kær-Trehage (*Triglochin palustre*), Håret Star (*Carex hirta*), Tykbladet Ærenpris (*Veronica beccabunga*), Følfod (*Tussilago farfara*) og Krybende Potentil (*Potentilla reptans*) samt ved en grøft ovenfor veldskrænten også Kantet Perikon (*Hypericum maculatum*) og Trenervet Snerre (*Galium boreale*).

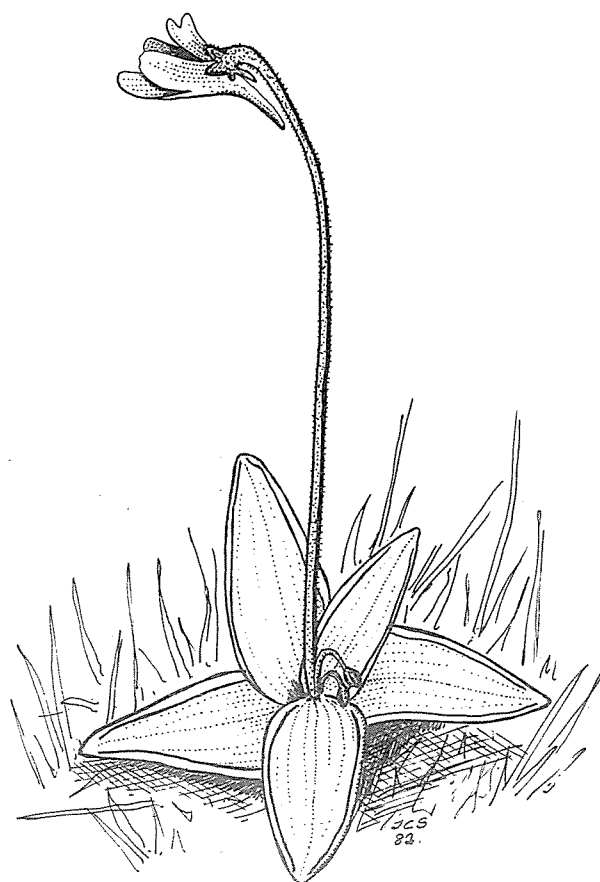
Flipkrave (*Teesdalia nudicaulis*)

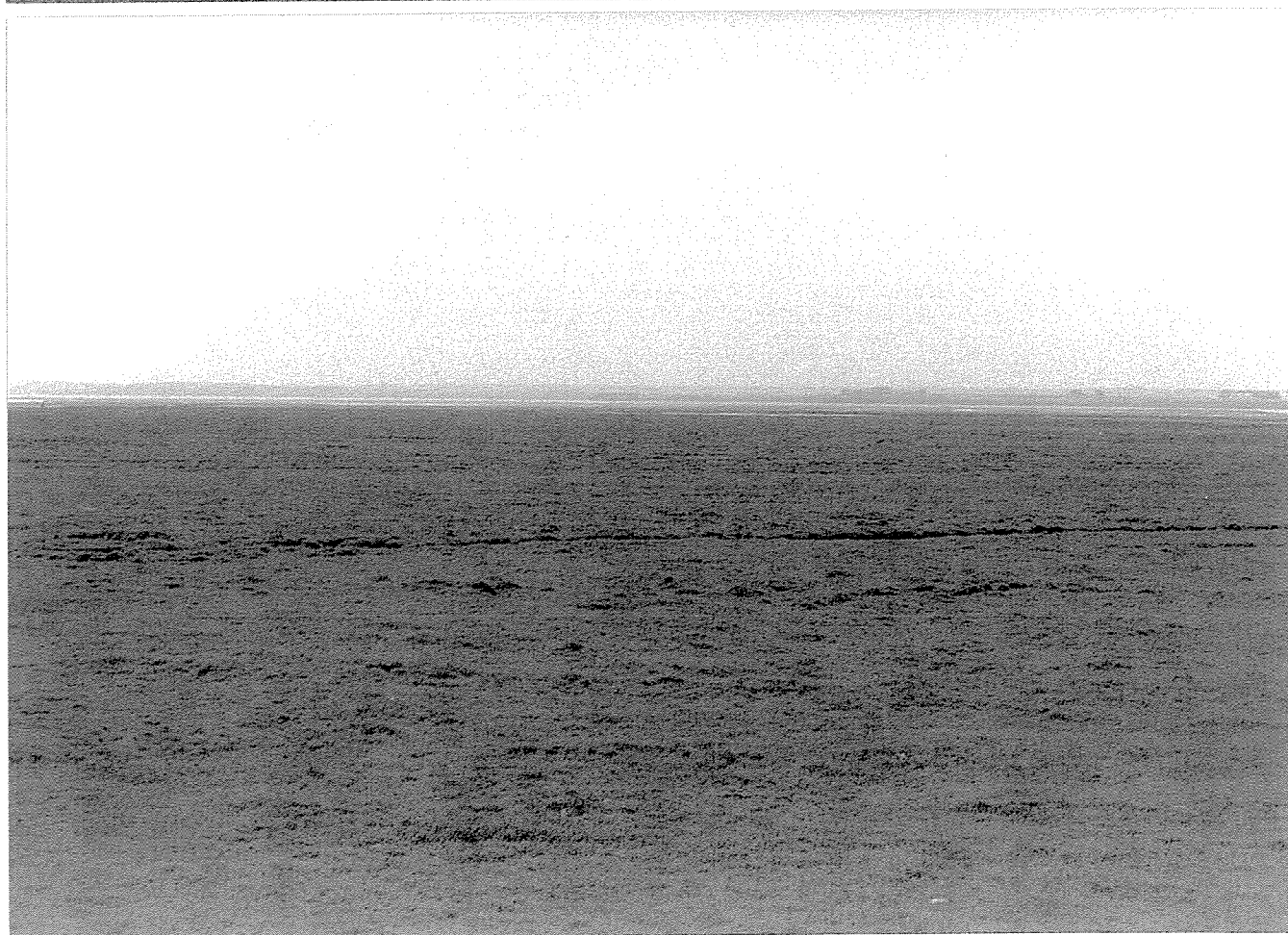
Den ellers almindelige Flipkrave er kun fundet på den sydvestlige del af skrænten nordøst for Søjedde. Her vokser den på den allerøverste, udvaskede del, der er meget sandet, tør og uden megen vegetation - i selskab med bl.a. Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), Forskelligfarvet Forglemmigej (*Myosotis discolor*) og Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*).

Mellem vældskrænten og kystlinien ligger et meget interessant engsystem. Engen er stærkt tuet med tuer på op til $\frac{1}{2}$ m. Her er ved forårstide gult af Eng-Kabbeleje (*Caltha palustris*). Derudover findes bl.a. Trævlekrone (*Lychnis flos-cuculi*), Kær-Dueurt (*Epilobium palustre*), Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*), Vibefedt (*Pinguicula vulgaris*), Vand-Mynte (*Mentha aquatica*) og de to star-arter Toradet Star (*Carex disticha*) og Blågrøn Star (*C. flacca*) samt græsserne Eng-Svingel (*Festuca pratensis*), Alm. Kamgræs (*Cynosurus cristatus*) og Hjer-tegræs (*Briza media*). Ved en lille strandsø nær sydøst-enden gror Blågrøn Gåsefod (*Chenopodium glaucum*) i stor mængde.

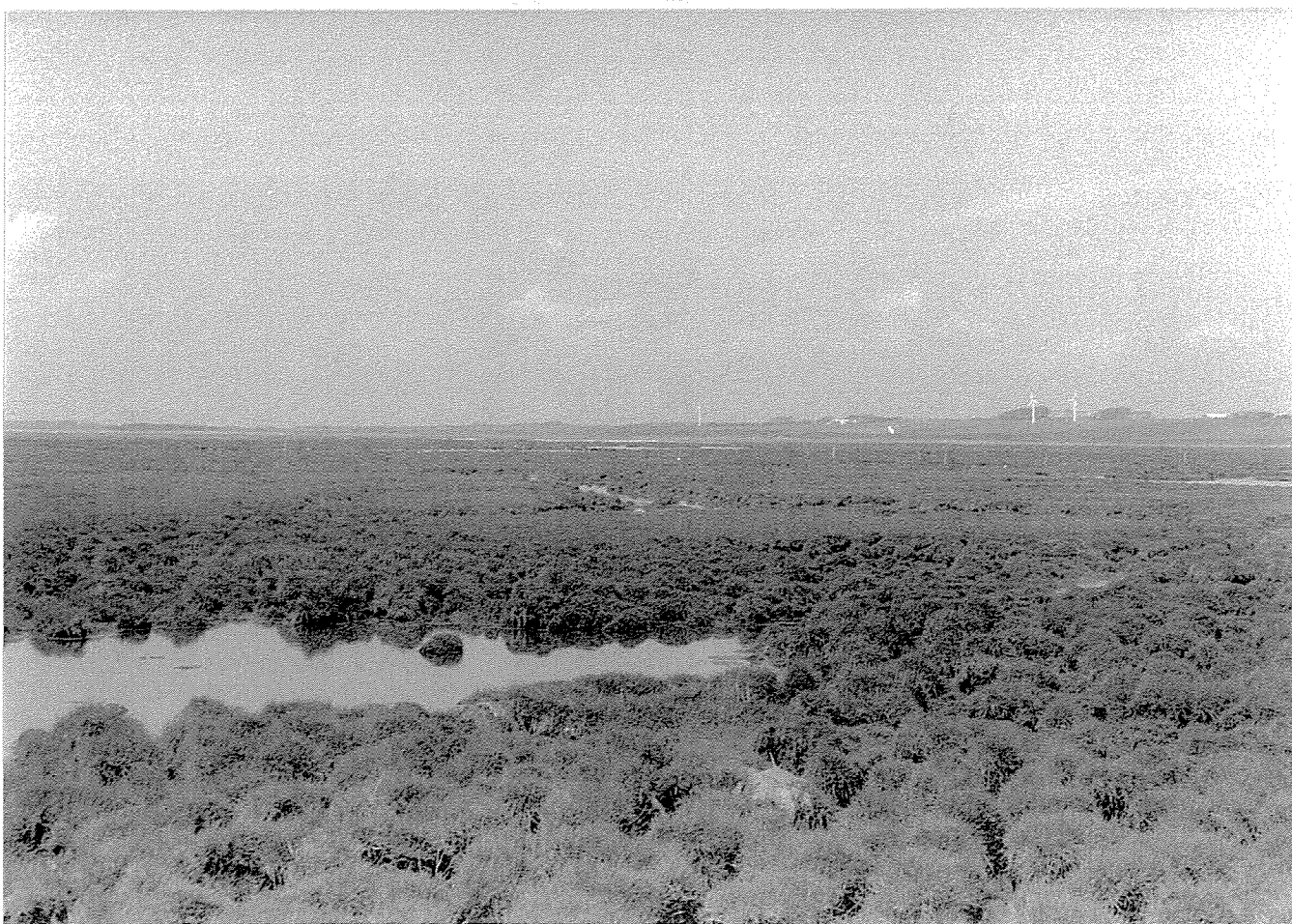
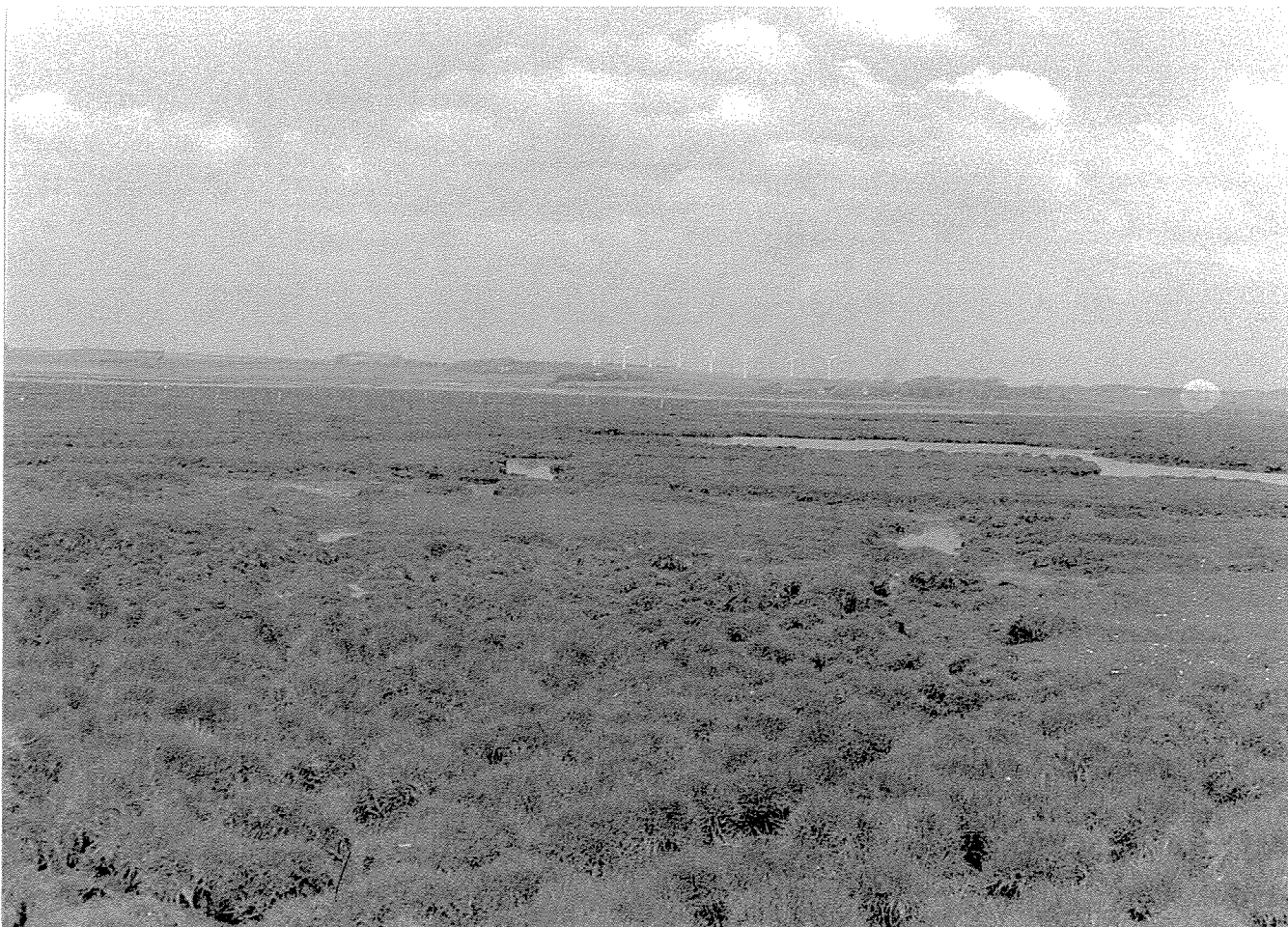
Vibefedt (*Pinguicula vulgaris*)
er blot en af de mange danske planter, der er i hurtig tilbagegang, fordi artens voksesteder, bl.a. vældmoser og våde tørveenge, afvandes og/eller gror til. På Agerø er den kun fundet ét sted, nemlig på tuerne i de vældprægede enge på sydsiden af øen, men kun i ganske få eksemplarer. Den er meget lyskrævende og forsvinder, hvis dens lokaliteter ikke holdes lysåbne.

Strandenge mod nordvest.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning nordvest.

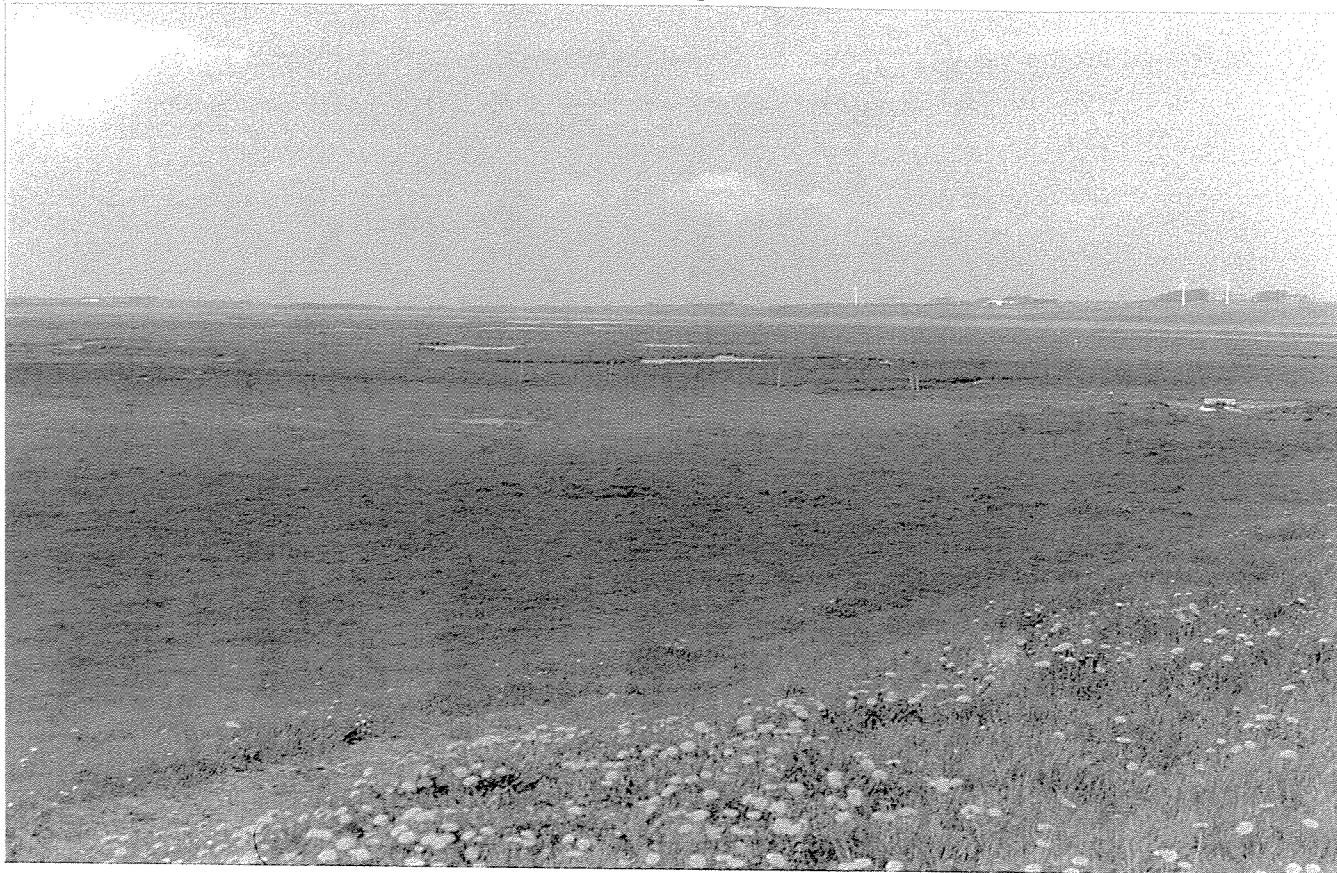
Begge billeder viser en del af de store strandenge mod nordvest. Området, der er meget tuet, har tidligere været afgræsset. Ved besøgene i 1982-86 er der ikke set kreaturer i dette område.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretnings nord.

Strandoverdrev uden for strandengen nordvest for Vejlegård. Vegetationen, der er sparsom, består især af Bidende Stenurt (*Sedum acre*) og Engelskgræs (*Armeria maritima* ssp. *maritima*).

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning nordøst.

Overdrev på grænsen mellem strandengene mod nordvest og agerlandet. Vegetationen er frodig med bl.a. mange Mælkebøtter (*Taraxacum*).

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning nordøst.

Lagune på Søjeodde. I baggrunden Thyholm.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning sydvest.

På sydkysten er strandvoldene oftest stenede. Inden for strandvoldene findes tuede enge med bl.a. Eng-Kabbeleje (*Caltha palustris*). På grund af højere niveau kan saltvandet ikke komme herop, jf. bemærkningerne side 6.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning øst.

Selvbestaltet forsøg på kystsikring ved sydvestkysten.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning øst.

Strandvolde på sydsiden af øen. De fleste steder er stranden vegetationsløs.

Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning øst.

Den gamle stenalderhavskrænt ud mod Søjeodde i sydvest.
Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning syd.

Erosionspræget vældskrænt nordøst for Søjeodde.
Foto: E.W. 20. maj 1986.

Floraliste for Agerø

Alfred Hansen og Anfred Pedersen besøgte Agerø i 1962. De arter, som de har fundet, og som jeg ikke har set under mine ekskursioner til øen 9. okt. 1982, 31. juli 1983, 12. maj 1984, 20. juli 1985 og 20. maj 1986, er mærket " 1962 (A.H. & A.P.) ".

De anvendte plantenavne følger - så vidt det har været muligt - Dansk Feltflora (Hansen 1985). For Atriplex' vedkommende er dog fulgt Pedersen (1968).

Ialt er der nu kendt 368 taxa fra Agerø, heraf 70 forskellige arter fra Mælkebøtte-slægten (*Taraxacum*).

Ved almindeligt lavvande er større eller mindre områder omkring Agerø blotlagte - eller næsten blotlagte. Fjordbunden er af forskellig beskaffenhed, vekslende fra stenet bund til meget blød, leret bund. Her, på nordvest-siden af Agerø, ses Stenklipperne helt i baggrunden. Foto: E.W. 20. maj 1986. Fotoretning nordvest.

- Abies alba* (Alm. Edelgran) - Kun set på skrænt NØ for Pedersminde
- Acer pseudoplatanus* (Ahorn) - Bl.a. ved lund Ø.f. Pedersminde
- Achillea millefolium* (Alm. Røllike) - Alm.
- Aegopodium podagraria* (Skvalderkål) - Bl.a. på vejkant ved Peders-
minde
- Agrostis gigantea* (Stortoppet Hvene) - Bl.a. på mark Ø.f. dæmninge
- *stolonifera* (Krybende Hvene) - Alm.
- *tenuis* (Alm. Hvene) - Alm.
- Aira praecox* (Tidlig Dværgbunke) - Kun set på skrænt NØ for Søje-
odde
- Alchemilla mollis* (Lådden Løvefod) - Kun set på vejkant Ø.f. Odde-
gård
- Alnus incana* (Hvidel) - Kun set i lund Ø.f. Pedersminde
- Alopecurus geniculatus* (Knæbøjet Rævehale) - Bl.a. på strandeng
V.f. Oddegård
- Anagallis arvensis* (Rød Arve) - Kun set på vældskrænt S.f. Sønder-
gårde
- Anchusa arvensis* (Krumhals) - Bl.a. i mark ved Pedersmindevej
- Angelica sylvestris* (Angelik) - Kun set ved grøft V.f. Vejlegård
- Anthriscus sylvestris* (Vild Kørvel) - Alm.
- Aphanes arvensis* (Alm. Dværgløvefod) - Bl.a. på vældskrænt S.f.
Søndergårde
- *microcarpa* (Småfrugtet Dværgløvefod) - Kun set i markkant
SØ for Søndergårde
- Arabidopsis thaliana* (Gåsemad) - Bl.a. i mark SØ for Vejlegård
- Arctium minus* (Liden Burre) - Bl.a. på vejkant mellem kirken og
dæmningen
- Armeria maritima* ssp. *maritima* (Alm. Engelskgræs) - Alm.
- Armoracia rusticana* (Peberrod) - Kun set på vejkant ved dæmningen
- Arrhenatherum elatius* (Draphavre) - Alm.

Artemisia vulgaris (Gråbynke) - Alm.

Aster novae-belgii (Virginia-Asters) - Kun set ved affaldsplads
ved Pedersminde

- *tripolium* (Strand-Asters) - Alm.

Atriplex latifolia (Spydbladet Mælde) - Alm.

- *littoralis* (Strand-Mælde) - M. alm.

- *cf. longipes ssp. longipes* (Hjertebladet Stilkmælde) -
Kun set på strandeng ved
dæmningen

- *patula* (Svine-Mælde) - Alm.

- *prostrata ssp. prostrata* (Udstrakt Mælde) - Alm.

Avena sativa (Alm. Havre) - Kun set på vejkant ved Søndergårde

Bellis perennis (Tusindfryd) - Alm.

Beta vulgaris ssp. vulgaris (Foder-Bede) - Kun set på affaldsplad
ved Pedersminde

Bidens cernua (Nikkende Brøndsel) - Kun set på vældpræget eng
S.f. Søndergårde

- *tripartita* (Fliget Brøndsel) - Kun set på vældpræget eng
S.f. Søndergårde

Blysmus compressus (Fladtrykt Kogleaks) - Bl.a. på strandeng NØ
for Oddegård

Brassica campestris (Ager-Kål) - 1962 (A.H. & A.P.)

- *napus* (Raps) - Alm.

Briza media (Hjertegræs) - Kun set på strandeng SØ for Søndergård

Bromus hordeaceus ssp. hordeaceus (Blød Hejre) - Bl.a. på skrænt
NØ for Søjedde

- - *ssp. thominii* (Liggende Hejre) - Kun set på mar
Ø.f. dæmningen

Caltha palustris (Eng-Kabbeleje) - Kun set på vældskrænt og på
vældpræget eng S.f. Sønder
gårde

- Campanula rapunculoides* (Ensidig Klokke) - Kun set i have ved Søndergårde
- *rotundifolia* (Blåklokke) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjedde
- Capsella bursa-pastoris* (Hyrdetaske) - Alm.
- Cardamine pratensis* ssp. *pratensis* (Engkarse) - Bl.a. på vældpræget eng S.f. Søndergårde
- Carex arenaria* (Sand-Star) - Bl.a. på mark Ø.f. dæmningen
- *disticha* (Toradet Star) - Bl.a. på mark S.f. Søndergårde
- *flacca* (Blågrøn Star) - Bl.a. på strandeng Ø.f. Oddegård
- *hirta* (Håret Star) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjedde
- *otrubae* (Sylt-Star) - Kun set på strandeng NØ for Søjedde
- *panicea* (Hirse-Star) - Kun set på vældskrænt S.f. Søndergård
- Carum carvi* (Kommen) - Alm.
- Centaurea cyanus* (Kornblomst) - 1962 (A.H. & A.P.)
- *jacea* (Alm. Knopurt) - Alm.
- Cerastium diffusum* ssp. *diffusum* (Firehannet Hønsetarm) - Kun set på strandoverdrev Ø.f. Vejlegård
- *fontanum* ssp. *triviale* (Alm. Hønsetarm) - Alm.
- *semidecandrum* (Femhannet Hønsetarm) - Bl.a. på strandvol ved dæmningen
- Chaerophyllum temulentum* (Hulsvøb) - Kun set på dige V.f. Vejlegård
- Chamaenerion angustifolium* (Gederams) - Kun set ved sommerhus NØ for Søjedde
- Chamomilla suaveolens* (Skive-Kamille) - M. alm.
- Chenopodium album* (Hvidmelet Gåsefod) - Alm.
- *bonus-henricus* (Stolthenriks Gåsefod) - 1962 (A.H. & A.P.)

- Chenopodium glaucum* (Blågrøn Gåsefod) - Bl.a. på strandeng SØ for
Søndergårde
- Cirsium acaule* (Lav Tidsel) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjeodde
- *arvense* (Ager-Tidsel) - Alm.
- *vulgare* (Horse-Tidsel) - Alm.
- - *f. albiflorum* - Kun set på mark Ø.f. dæmningen
- Cochlearia danica* (Dansk Kokleare) - Alm.
- *officinalis* (Læge-Kokleare) - Alm.
- Convolvulus arvensis* (Ager-Snerle) - Bl.a. på vejkant ved Sønder-
gårde
- Crateagus laevigata* (Alm. Hvidtjørn) - Bl.a. i hegn NØ for Søje-
odde
- Cynosurus cristatus* (Alm. Kamgræs) - Bl.a. på mark ved dæmningen
- Dactylis glomerata* (Alm. Hundegræs) - Alm.
- Daucus carota* (Vild Gulerod) - Bl.a. på vejkant ved Søndergårde
- Deschampsia caespitosa* (Mose-Bunke) - Bl.a. på strandeng Ø.f.
dæmningen
- Digitalis purpurea* (Fingerbøl) - Kun set i krat ved Vejlegård
- Doronicum pardalianches* (Gemserod) - Kun set på vejkant ved Søn-
dergårde
- Dryopteris filix-mas* (Alm. Mangeløv) - Kun set i krat ved Vejle-
gård
- Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris* (Alm. Sumpstrå) - Kun set på
vældpræget strandeng S.f.
Søndergårde
- Elytrigia repens* (Alm. Kvik) - M. alm.
- Epilobium hirsutum* (Lådden Dueurt) - Bl.a. ved dam ved Søndergård
- *montanum* (Glat Dueurt) - Bl.a. i plantage Ø.f. Oddegård
- *palustre* (Kær-Dueurt) - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård
- *parviflorum* (Dunet Dueurt) - Kun set i grøft Ø.f. Odde-
gård

- Epilobium roseum* (Rosen-Dueurt) - Bl.a. på vældskrænt S.f. Søndergårde
- Equisetum arvense* (Ager-Padderokke) - Alm.
- Eranthis hyemalis* (Erantis) - Kun set i krat ved Vejlegård
- Erodium cicutarium* (Hejrenæb) - Kun set i mark SØ for Vejlegård
- Erophila verna* (Vår-Gæslingeblomst) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjeodde
- Euphorbia helioscopia* (Skærm-Vortemælk) - Alm.
- *peplus* (Gaffel-Vortemælk) - Kun set på skrænt S.f. Søndergårde
- Festuca arundinacea* (Strand-Svingel) - Bl.a. på strandeng Ø.f. Søjeodde
- *pratensis* (Eng-Svingel) - Bl.a. ved kreaturpassage i plantage Ø.f. Oddegård
- *rubra* ssp. *rubra* (Rød Svingel) - M. alm.
- Ficaria verna* ssp. *verna* (Alm. Vorterod) - Kun set på skrænt NØ for Søjeodde
- Filipendula ulmaria* (Alm. Mjødurt) - Kun set på vældskrænt S.f. Søndergårde
- *vulgaris* (Knoldet Mjødurt) - Kun set i hegn S.f. Søndergårde
- Fraxinus excelsior* (Ask) - Bl.a. i hegn ved Vejlegård
- Fritillaria meleagris* (Vibeæg) - Kun set i lund ved Pedersminde
- Fumaria officinalis* (Læge-Jordrøg) - Bl.a. i mark ved Oddegård
- Galeopsis bifida* (Skov-Hanekro) - Bl.a. på vejkant ved dæmningen
- Galium aparine* (Burre-Snerre) - M. alm.
- *boreale* (Trenervet Snerre) - Alm. på den sydlige del af sø:
- *mollugo* (Hvid Snerre) - Bl.a. på mark Ø.f. Oddegård
- - *x verum* - Kun set i markkant V.f. Oddegård
- *palustre* ssp. *palustre* (Kær-Snerre) - Kun set på vældskrænt S.f. Søndergårde

- Galium verum* ssp. *verum* (Gul Snerre) - Bl.a. på vejkant ved Pedersmindevej
- Geranium dissectum* (Kløftet Storkenæb) - Bl.a. i hegn Ø.f. Oddegård
- *molle* (Blød Storkenæb) - Alm.
- *pusillum* (Liden Storkenæb) - Alm.
- Geum urbanum* (Feber-Nellikerod) - Alm.
- Glaux maritima* (Sandkryb) - M. alm.
- Glyceria declinata* (Tandet Sødgræs) - Kun set i strandsump Ø.f. Oddegård
- *fluitans* (Manna-Sødgræs) - 1962 (A.H. & A.P)
- Gnaphalium uliginosum* (Sump-Evighedsblomst) - Bl.a. på markvej ved Oddegård
- Helianthus x laetiflorus* (Staude-Solsikke) - Kun set ved affaldsplads ved Pedersminde
- Hieracium pilosella* (Håret Høgeurt) - Bl.a. på mark ved Pedersminde
- *umbellatum* (Smalbladet Høgeurt) - Kun set i hegn SV for Søndergårde
- Hippophaë rhamnoides* (Havtorn) - Kun set i lille krat SØ for Søndergårde
- Holcus lanatus* (Fløjlsgræs) - Kun set på mark SV for Oddegård
- Honckenya peploides* (Strandarve) - M. alm.
- Hordeum vulgare* (Alm. Byg) - Bl.a. på affaldsplads ved Pedersminde
- Hydrocotyle vulgare* (Vandnavle) - Kun set i grøft Ø.f. Søjeodde
- Hypericum maculatum* (Kantet Perikon) - Kun set ved grøft S.f. Søndergårde
- Hypochoeris radicata* (Alm. Kongepen) - Bl.a. på overdrev Ø.f. Oddegård
- Juncus articulatus* (Glanskapslet Siv) - Bl.a. på strandeng V.f. Oddegård
- *bufonius* (Tudse-Siv) - Bl.a. på mark ved dæmningen

Juncus conglomeratus (Knop-Siv) - Bl.a. på vældskrænt S.f. Søndergårde

- *gerardi* (Harril) - Alm.

Knautia arvensis (Blåhat) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde

Lamium amplexicaule (Liden Tvetand) - Alm.

- *hybridum* (Fliget Tvetand) - Kun set i roemark ved Damgård

- *moluccellifolium* (Nyrebladet Tvetand) - Bl.a. på vejkant ved Vejlegård

- *purpureum* (Rød Tvetand) - Bl.a. i roemark V.f. Vejlegård

Lapsana communis (Haremad) - Kun set ved roemark V.f. Højgård

Lathyrus pratensis (Gul Fladbælg) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde

Lemna minor (Liden Andemad) - Bl.a. i dam ved Søndergårde

Leontodon autumnalis (Høst-Borst) - Alm.

Leucanthemum vulgare (Hvid Okseøje) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde

Leymus arenarius (Marehalm) - Kun set på strandvolde mod SØ og øst

Limonium humile (Lav Hindebæger) - T.B.U. nr. 12 i Bot. Tidsskr.

47, 1943. (I Herb. C. findes ikke noget materiale af denne art fra Agerø. Se iøvrigt s. 4.)

Linum catharticum (Vild Hør) - Kun set på strandeng Ø.f. Oddegård

- *usitatissimum* (Alm. Hør) - Kun set i opskylszone S.f. Søndergårde

Lolium multiflorum (Italiensk Rajgræs) - Alm.

- *perenne* (Alm. Rajgræs) - Alm.

- Lonicera periclymenum* (Alm. Gedeblad) - Bl.a. i hegn ved Vejlegård
- Lotus corniculatus* (Alm. Kællingetand) - Bl.a. på vejkant ved Oddegård
- Lupinus polyphyllus* (Mangebladet Lupin) - Kun set i hegn ved Pedersminde
- Lychnis flos-cuculi* (Trævlekrone) - Kun set på vældpræget eng
S.f. Søndergårde
- Lycopersicon esculentum* (Tomat) - Kun set på affaldsplads ved Pedersminde
- Lycopus europaeus* (Sværtvæld) - 1962 (A.H. & A.P.)
- Lysimachia punctata* (Prikbladet Fredløs) - Kun set i hegn SØ for Damgård
- Malus x domestica* (Sød-Æble) - Kun set i hegn ved Pedersminde
- Medicago lupulina* (Humle-Sneglebælg) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde
- Mentha aquatica* (Vand-Mynte) - Bl.a. i strandsump Ø.f. Oddegård
- Myosotis arvensis* (Mark-Forglemmigej) - Alm.
- *discolor* (Forskelligfarvet Forglemmigej) - Kun set på
skrænt NØ for Søjedde
- Myosurus minimus* (Musehale) - Kun set på strandeng SØ for Søndergårde
- Narcissus pseudonarcissus* (Påskelilje) - Kun set i lund ved Pedersminde
- Obione pedunculata* (Stilket Kilebæger) - Bl.a. på strandeng Ø.f. Vejlegård
- Ononis arvensis* (Stinkende Krageklo) - Kun set i l eks. på strandbred Ø.f. Pedersminde
- Phalaris arundinacea* (Rørgræs) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde
- - *f. picta* (Stribegræs) - Kun set på affaldsplads ved Pedersminde
- Phleum bertolonii* (Knold-Rottehale) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjedde

Phleum pratense (Eng-Rottehale) - Alm.

Phragmites australis (Tagrør) - Bl.a. i strandsump ved dæmningen

Picea abies (Rødgran) - Bl.a. i lille plantage Ø.f. Søjeodde

- *sitchensis* (Sitkagran) - Kun set i lille krat NØ for Søjeodde

Pimpinella saxifraga (Alm. Pimpinelle) - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård

Pinguicula vulgaris (Vibefedt) - Kun set på vældpræget eng S.f. Søndergårde

Pisum sativum (Alm. Ært) - Kun set i bygmark SV for Søndergårde

Plantago lanceolata (Lancet-Vejbred) - M. alm.

- *major* (Glat Vejbred) - M. alm.

- - *ssp. intermedia* - Kun set på overdrev Ø.f. Oddegård

- *maritima* (Strand-Vejbred) - M. alm.

Poa annua (Enårig Rapgræs) - M. alm.

- *compressa* (Fladstrået Rapgræs) - Bl.a. på mark ved dæmningen

- *pratensis ssp. irrigata* (Blågrøn Rapgræs) - Bl.a. på strandeng V.f. dæmningen

- - *ssp. pratensis* (Eng-Rapgræs) - Alm.

- *trivialis* (Alm. Rapgræs) - Alm.

Polygonum amphibium (Vand-Pileurt) - Bl.a. i strandsø ved dæmninger

- *aviculare ssp. aequale* (Småbladet Vejpileurt) - Bl.a. på strandbred ved Søjeodde

- - *ssp. aviculare* (Alm. Vejpileurt) - M. alm.

- *convolvulus* (Snerle-Pileurt) - Alm.

- *cuspidatum* (Japan-Pileurt) - Kun set i krat ved Pedersminde

- *lapathifolium ssp. lapathifolium* (Knudet Pileurt) - Bl.a. i mark ved dæmningen

- - *ssp. pallidum* (Bleg Pileurt) - Bl.a. på strandbred SØ

- Polygonum neglecta* (Spidsbladet Pileurt) - Kun set på skrænt NØ
for Søjeodde
- *persicaria* (Fersken-Pileurt) - Kun set i mark SØ for
Vejlegård
- Populus x canadensis* cv. *serotina* (Landevejs-Poppel) - Bl.a. ved
Søndergårde
- *x candicans* (Ontarisk Poppel) - Bl.a. ved Vejlegård
- Potentilla anserina* (Gåse-Potentil) - M. alm.
- *reptans* (Krybende Potentil) - Kun set på vældskrænt
S.f. Søndergårde
- Prunella vulgaris* (Alm. Brunelle) - Bl.a. i mark ved Pedersminde
- Prunus cerasifera* (Mirabel) - Bl.a. i hegn ved Søndergårde
- Puccinellia distans* (Udspærret Annelgræs) - Bl.a. på strandeng ved
dæmningen
- *maritima* (Strand-Annelgræs) - Alm.
- *suecica* (Slap Annelgræs) - Bl.a. på strandeng Ø.f.
dæmningen
- Quercus robur* (Stilk-Eg) - Bl.a. i hegn ved Vejlegård
- Ranunculus acris* (Bidende Ranunkel) - Bl.a. på vejkant ved Peders-
minde
- *bulbosus* (Knold-Ranunkel) - Bl.a. på skrænt NØ for Sø-
jeodde
- *repens* (Lav Ranunkel) - Alm.
- *sceleratus* (Tigger-Ranunkel) - Bl.a. på strandeng ved
dæmningen
- Raphanus raphanistrum* (Kiddike) - 1962 (A.H. & A.P.)
- Rheum rhabarbarum* (Rabarber) - Bl.a. på mark Ø.f. dæmningen
- Rhinanthus minor* ssp. *elatior* (Sommer-Skjaller) - Kun set ved la-
gune Ø.f. Vejlegård
- Ribes rubrum* ssp. *rubrum* (Vildribs) - Kun set ved vejkant ved
Søndergårde

- Ribes rubrum* ssp. *sylvestre* (Have-Ribs) - Kun set ved grøft SV
for dæmningen
- *uva-crispa* (Stikkelsbær) - Kun set i hegn ved Pedersminde
- Rosa canina* ssp. *canina* (Glat Hunde-Rose) - Bl.a. i hegn ved
Pedersminde
- *dumalis* ssp. *coriifolia* (Håret Blågrøn Rose) - Kun set på
skrænt S.f. Søndergårde
- *rugosa* (Rynket Rose) - Bl.a. i hegn ved Pedersminde
- Rubus caesius* (Korbær) - Kun set på vejkant nær kirken
- Rumex acetosa* (Alm. Syre) - Bl.a. på dige V.f. Højgård
- *crispus* (Kruset Skræppe) - Alm.
- *hydrolapathum* (Vand-Skræppe) - Kun set ved strandsø ved
dæmningen
- *longifolius* (By-Skræppe) - Kun set i hegn SØ for Damgård
- *obtusifolius* (Butbladet Skræppe) - Bl.a. på vejkant ved
Vejlegård
- Ruppia maritima* (Alm. Havgræs) - Bl.a. i strandsø ved Søjedde
- Sagina maritima* (Strand-Firling) - Kun set på strandeng Ø.f.
Oddegård
- *nodosa* (Knude-Firling) - Kun set på vældskrænt S.f. Søn-
dergårde
- *procumbens* (Alm. Firling) - Bl.a. på markvej SV for dæm-
ningen
- Salicornia europaea* (Alm. Salturt) - Bl.a. på strandeng ved
dæmningen
- *ramosissima* (Kortakset Salturt) - Bl.a. på strandeng
V.f. dæmningen
- Salix cinerea* (Gråpil) - 1962 (A.H. & A.P.)
- *x dasyclados* (Lådden Pil) - Bl.a. i hegn Ø.f. Oddegård
- *purpurea* (Purpur-Pil) - Kun set i hegn SØ for Søndergårde

- Salix repens* (Krybende Pil) - Bl.a. i væld på strandeng S.f. Søndergårde
- *viminialis* (Bånd-Pil) - Bl.a. på skrænt S.f. Søndergårde
- Sambucus nigra* (Alm. Hyld) - Alm.
- Saxifraga granulata* (Kornet Stenbræk) - Bl.a. på skrænt NØ for Søjeodde
- Scilla italica* (Italiensk Skillia) - Kun set i lund ved Pedersmind
- *non-scripta* (Klokke-Skillia) - Kun set i lund ved Pedersminde
- Scirpus maritimus* (Strand-Kogleaks) - Bl.a. på strandeng ved dæmningen
- *tabernaemontani* (Blågrøn Kogleaks) - Bl.a. i strandsø ved dæmningen
- Scleranthus annuus* ssp. *polycarpus* (Bakke-Knavel) - Bl.a. på strandoverdrev mod SØ
- Sedum acre* (Bidende Stenurt) - Bl.a. på overdrev ved dæmningen
- Senecio jacobaea* (Eng-Brandbæger) - Kun set på skrænt Ø.f. Søjeodde
- *vulgaris* (Alm. Brandbæger) - Alm.
- Silene alba* (Aften-Pragtstjerne) - Bl.a. i have ved Pedersminde
- Sinapis arvensis* (Ager-Sennep) - Bl.a. i mark S.f. Søndergårde
- Solanum nigrum* ssp. *nigrum* (Sort Natskygge) - Alm.
- *tuberosum* (Kartoffel) - Kun set ved foden af skrænt S.f. Søndergårde
- Sonchus arvensis* (Ager-Svinemælk) - Bl.a. på vejkant ved dæmninge
- *oleraceus* (Alm. Svinemælk) - Bl.a. på vejkant ved dæmningen
- Sorbus aucuparia* (Alm. Røn) - Bl.a. i hegn SV for dæmningen
- *intermedia* (Selje-Røn) - Bl.a. i hegn ved Søndergårde
- Spergula arvensis* (Alm. Spergel) - Bl.a. i roemark ved Oddegård

Spergularia marina (Kødet Hindeknæ) - M. alm.

- *media* (Vingefrøet Hindeknæ) - M. alm.

Spiraea douglasii x *salicifolius* (Spiræa) - Kun set i hegn ved
Pedersminde

Stachys palustris (Kær-Galtetand) - Bl.a. i hegn S.f. Søndergårde

Stellaria graminea (Græsbladet Fladstjerne) - Kun set i markkant
S.f. Søndergårde

- *media* (Alm. Fuglegræs) - M. alm.

Suaeda maritima (Strandgåsefod) - M. alm.

Syringa vulgaris (Syren) - Kun set i hegn ved Søndergårde

Tanacetum vulgare (Rejnfan) - Bl.a. på vejkant ved dæmningen

Taraxacum, sect. *Palustria* (Smalbladet Mælkebøtte) :

- *suecicum* - Kun set i væld i strandeng S.f. Sønder-
gårde

Taraxacum, sect. *Obliqua* (Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte) :

- *platyglossum* - Bl.a. på overdrev mod SØ

Taraxacum, sect. *Erythrosperma* (Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte) :

- *dunense* - kun set på mark S.f. Søndergårde

- *fulvum* - Bl.a. på mark V.f. Oddegård

Taraxacum, sect. *Naevosa* (Plettet Mælkebøtte):

- *euryphyllum* - Bl.a. i væld i strandeng S.f. Sønder-
gårde

- *maculigerum* - Kun set i væld i strandeng S.f. Sønder-
gårde

Taraxacum, sect. *Celtica* (Eng-Mælkebøtte) :

- *gelertii* - Alm.

- *litorale* - Bl.a. på strandeng Ø.f. Oddegård

Taraxacum, sect. *Hamata* (Krogfliget Mælkebøtte) :

- *bracteatum* - Alm.

- *fusciflorum* - Kun set på mark S.f. Søndergårde

Taraxacum hamatifforme - Alm.

- *hamatum* - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård
- *pseudohamatum* - Kun set på skrænt Ø.f. Oddegård
- *quadrans* - Kun set på mark V.f. Oddegård

Taraxacum, sect. *Vulgaria* (Fandens Mælkebøtte) :

- *acroglossum* - Alm.
- *acutangulum* - Bl.a. på mark S.f. Søndergårde
- *aequilobum* - bl.a. på mark V.f. Højgård
- *alatum* - Alm.
- *ancistrolobum* - Alm.
- *angustisquameum* - Alm.
- *arrhenii* - Alm.
- *caloschistum* - Alm.
- *christiansenii* - Kun set på mark NØ for Søjedde
- *cordatum* - Alm.
- *corynodes* - Bl.a. i have ved Søndergårde
- *croceiflorum* - Kun set på mark S.f. Søndergårde
- *densilobum* - Kun set i væld i strandeng S.f. Sønder-
gårde
- *dilaceratum* - Alm.
- *diversilobum* - Kun set på mark V.f. Oddegård
- *ekmanii* - Alm.
- *fasciatum* - Alm.
- *fulgidum* - Bl.a. på strandeng Ø.f. Oddegård
- *haematicum* - Alm.
- *hemicyclum* - Alm.
- *intermedium* - Alm.
- *irrepertum* (ined.) - Bl.a. i have ved Søndergårde
- *laciniosifrons* - Alm.
- *laticordatum* - Kun set på skrænt NØ for Søjedde
- *lingulatum* - Alm.

- Taraxacum litorale - Bl.a. på strandeng Ø.f. Oddegård
- necessarium - Bl.a. på mark V.f. Højgård
 - obliquilobum - Alm.
 - ostenfeldii - Alm.
 - pachylobum - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård
 - pallescens - Alm.
 - pallidipes - Alm.
 - pannucium - Bl.a. på mark SV for Højgård
 - pannulatum - Kun set på vejkant ved dæmningen
 - pectinatifforme - Bl.a. på strandeng V.f. Oddegård
 - phaeochlorum (ined.) - Kun set i have ved Søndergårde
 - planum - Alm.
 - polyodon - Alm.
 - porrigens - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård
 - privum - Alm.
 - pseudoretroflexum - Alm.
 - pulverulentum - Bl.a. på skrænt Ø.f. Oddegård
 - purpureum - Bl.a. på mark V.f. Højgård
 - raunkiaerii - Bl.a. på mark SV for Højgård
 - recurvum - Bl.a. på mark NØ for Søjedde
 - rhodopodum - Alm.
 - scotiniforme - Alm.
 - sellandii - Alm.
 - sinuatum - Bl.a. i væld i strandeng S.f. Søndergårde
 - stereodes - Bl.a. på vejkant ved dæmningen
 - subbaurosulum - Alm.
 - subhuelphersianum - Bl.a. i have ved Søndergårde
 - sublaeticolor - Kun set på skrænt Ø.f. Oddegård
 - subxanthostigma - Kun set på vejkant ved Søndergårde
 - valens - Bl.a. på mark NØ for Søjedde

Taraxacum xanthostigma - Alm.

Telekia speciosa (Tusindstråle) - Kun set ved vejkant ved Sønder-
gårde

Teesdalia nudicaulis (Flipkrave) - Kun set på skrænt NØ for Søje-
odde

Thlaspi arvense (Alm. Pengeurt) - Alm.

Tragopogon pratensis ssp. *minor* (Småkronet Gedeskæg) - Bl.a. på
vejkant ved dæmningen

- - ssp. *pratensis* (Eng-Gedeskæg) - Bl.a. på vej-
kant ved Pedersminde

Trifolium arvense (Hare-Kløver) - Bl.a. på mark SØ for Vejlegård

- *dubium* (Fin Kløver) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde

- *fragiferum* (Jordbær-Kløver) - Alm.

- *hybridum* ssp. *hybridum* (Alsike-Kløver) - Kun set på væl-
skrænt S.f. Søndergårde

- *medium* (Bugtet Kløver) - Bl.a. på vejkant ved Pedersmin-
devej

- *pratense* (Rødkløver) - Bl.a. på mark ved dæmningen

- *repens* (Hvidkløver) - Alm.

Triglochin maritimum (Strand-Trehage) - M. alm.

- *palustre* (Kær-Trehage) - Alm.

Tripleurospermum inodorum (Lugtløs Kamille) - M. alm.

- *maritimum* (Strand-Kamille) - Alm.

Tulipa x cult. (Have-Tulipan) - Kun set i lund ved Pedersminde

Tussilago farfara (Følfod) - Bl.a. på vejkant ved Pedersminde

Typha latifolia (Bredbladet Dunhammer) - Bl.a. i dam ved Sønder-
gårde

Ulmus glabra (Skov-Elm) - Alm.

Urtica dioica (Stor Nælde) - M. alm.

- *urens* (Liden Nælde) - Bl.a. i mark ved Vejlegård

Veronica agrestis (Flerfarvet Årenpris) - 1962 (A.H. & A.P.)

- Veronica arvensis* (Mark-Ærenpris) - Bl.a. i mark SØ for Damgård
- *beccabunga* (Tykbladet Ærenpris) - Bl.a. i grøft Ø.f. Oddegård
 - *officinalis* (Læge-Ærenpris) - Kun set på skrænt ved Pedersminde
 - *persica* (Storkronet Ærenpris) - M. alm.
 - *serpyllifolia* (Glat Ærenpris) - Bl.a. på mark Ø.f. Vejle
gård
- Vicia angustifolia* ssp. *sativa* (Foder-Vikke) - Kun set i lille
plantage Ø.f. Oddegård
- *cracca* (Muse-Vikke) - M. alm.
 - *hirsuta* (Tofrøet Vikke) - Kun set på vejkant ved Pedersminde
- Vinca minor* (Liden Singrøn) - Kun set på vejkant ved Søndergårde
- Viola arvensis* (Ager-Stedmoderblomst) - Bl.a. i mark V.f. Oddegård
- - *x tricolor* - Kun set i mark SV for Søndergårde
 - *odorata* (Marts-Viol) - Bl.a. på vejkant ved Søndergårde
- Zostera angustifolia* (Smalbladet Bændeltang) - Kun set i strandse
ved Søjedde
- *marina* (Alm. Bændeltang) - Bl.a. ved dæmningen

Citeret litteratur

Fjerdingstad, Sv. Aa., 1922 : Sjældnere planter. - Flora
og Fauna 1922 : 62-63.

Hansen, K. (red.), 1985 : Dansk Feltflora. 3. opl. - København.

Pedersen, A., 1968 : Nogle kritiske, danske Atriplex-
arter. - Botanisk Tidsskrift 63 : 289-303.

Tak

Universitetslektor Alfred Hansen, rådgivende biolog Bernt
Løjtnant, seminarielektor Anfred Pedersen og overlærer
Hans Øllgaard takkes for deres kommentarer til notatet.
Alfred Hansen, Anfred Pedersen og Hans Øllgaard takkes
desuden for deres hjælp i forbindelse med bestemmelse el-
ler verificering af indsamlet materiale fra øen, ligesom
Anfred Pedersen takkes for oplysninger om plantefund fra
Agerø.

Tegningerne er velvilligst stillet til rådighed af lærer
Jens Chr. Schou.

Erik Wessberg
Sandagervej 13
Assentoft
8900 Randers

Vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser

Bernt Løjtnant og Erik Wessberg har hidtil udarbejdet floralister for følgende øer:

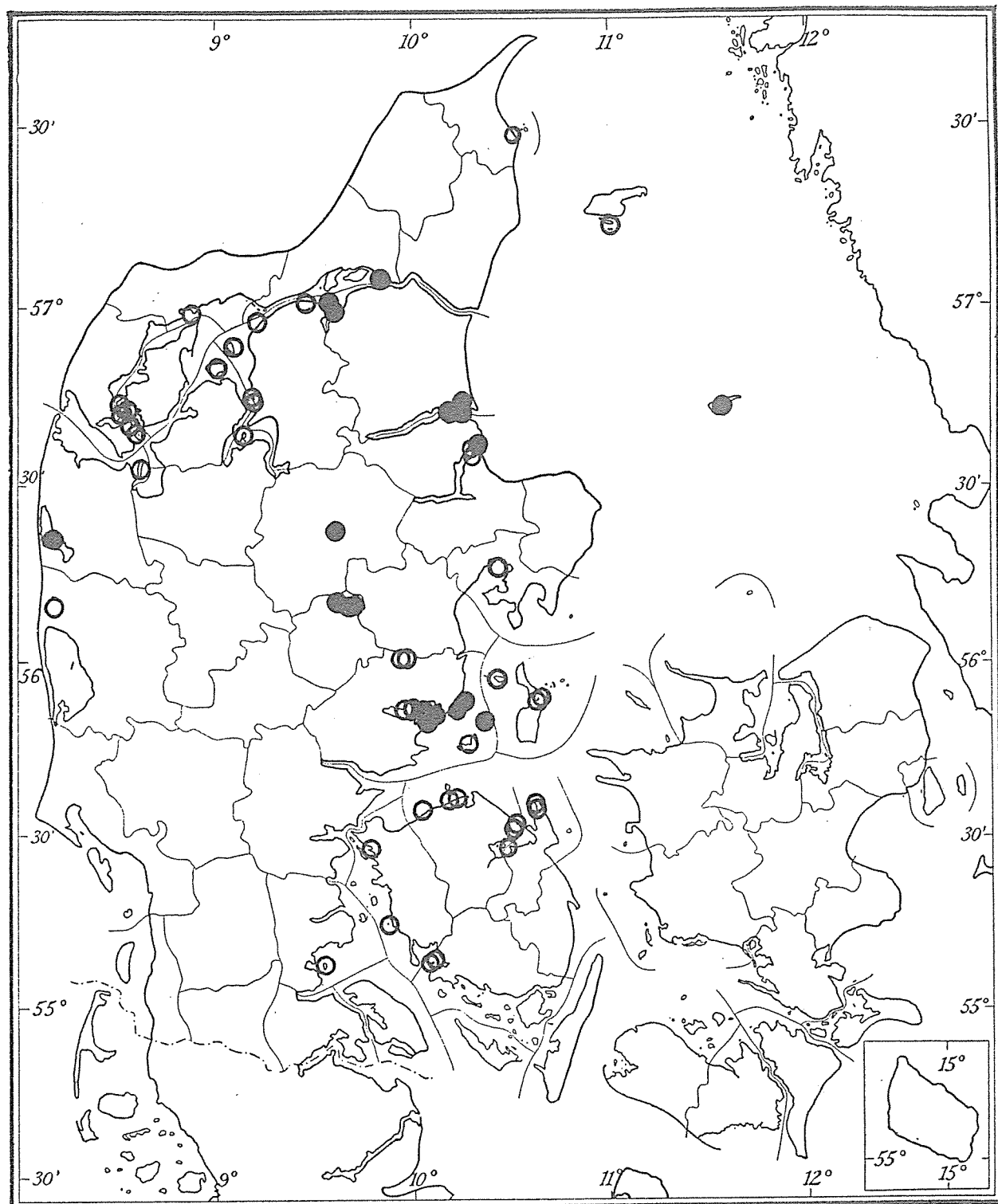
1. Anholt (1981). - (BL & EW). 50 pp.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). - (BL & EW). 26 pp.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). - (BL & EW). 16 pp.
4. Klosterholm/Startøtterne i Nibe Bredning (1984). - (BL & EW). 24 p
5. Mellempolde i Randers Fjord (1984). - (BL & EW). 17 pp.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). - (BL & EW). 14 pp.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). - (EW). 37 pp.
8. Møgelø i Julsø S.f. Silkeborg (1985). - (EW). 19 pp.
9. Lille Plet i Mariager Fjord N.f. Pletten (1985). - (BL & EW). 12 p
10. Paradisøerne i Borre Sø S.f. Silkeborg (1985). - (EW). 19 pp.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord SØ for Alrø (1985). - (EW). 15 pp.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). - (EW). 13 pp.
13. Hov Røn NØ for Gyllingnæs (1986). - (BL & EW). 17 pp.
14. Svanegrunden NØ for Endelave (1986). - (BL). 20 pp.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). - (EW). 20 pp.
16. Fjandø i Nissum Fjord (1986). - (EW). 21 pp.
17. Egholm i Limfjorden ved Ålborg (1986). - (BL & EW). 44 pp.
18. Søby Rev Ø.f. Gyllingnæs (1986). - (BL & EW). 15 pp.
19. Agerø i Limfjorden SV for Mors (1987). - (EW). 34 pp.

Siden 1981 har vi derudover foretaget floristiske undersøgelser - med henblik på udarbejdelse af floralister med noter - på følgende øer og øgrupper, regnet fra nord:

20. Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
21. Hornfiskrøn S.f. Læsø.
22. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden NV for Nibe.
23. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund.
24. Friggøerne i Limfjorden ved Løgstør.
25. Livø i Limfjorden.
26. Fur i Limfjorden.
27. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø.
28. Store Rotholm i Risgårde Bredning N.f. Hvalpsund.
29. Lille Rotholm i Risgårde Bredning N.f. Hvalpsund.
30. Lindholm i Limfjorden Ø.f. Thyholm.
31. Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
32. Rønland i Nissum Bredning S.f. Thyborøn.
33. Jegindø i Limfjorden Ø.f. Thyholm.

34. Iundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning.
35. Odpold i Randers Fjord SV for Udbyhøj.
36. Venø i Limfjorden SØ for Thyholm.
37. Stenrevet i Randers Fjord V.f. Udby.
38. Hindø i Stadil Fjord.
39. Kalø i Kalø Vig.
40. Lilleø i Julsø S.f. Silkeborg.
41. Bregnø i Julsø S.f. Silkeborg.
42. Alø i Julsø S.f. Silkeborg.
43. Sankt Thomas i Skanderborg Sø.
44. Æbelø i Skanderborg Sø.
45. Kalvø i Skanderborg Sø.
46. Tunø ved Samsø.
47. Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
48. Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.
49. Vorsø i Horsens Fjord.
50. Vorsø Kalv SV for Vorsø.
51. Endelave SV for Samsø.
52. Mågeøerne ved Bogense.
53. Dræet S.f. Æbelø.
54. Drættegrund SV for Æbelø.
55. Ejlinge SØ for Æbelø.
56. Mejlø ved Hindsholm.
57. Enø ved Hindsholm.
58. Bogø ved Hindsholm.
59. Vejlø ved Hindsholm.
60. Vejlø Kalv ved Hindsholm.
61. Holmene i Odense Fjord ved Drejet.
62. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmansgave.
63. Trindelen i Odense Fjord ved Hofmansgave.
64. Leammer i Odense Fjord ved Hofmansgave.
65. Kyholm i Odense Fjord S.f. Leammer.
66. Svinø i Gamborg Fjord SØ for Middelfart.
67. Tornø i Odense Fjord.
68. Torø i Lillebælt S.f. Assens.
69. Vigø i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
70. Horsehoved i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
71. Illum i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
72. Barsø i Lillebælt NV for Als.

NB : Når vi bringer denne liste, skyldes det, at vi meget gerne hører om alle fund af planter - såvel ældre som nyere - fra disse øer.

● : øer, for hvilke BL & EW har udarbejdet floralister med noter.

○ : øer, på hvilke BL & EW siden 1981 har foretaget målrettede floristiske undersøgelser med henblik på udarbejdelse af totalfloralister med noter om bl.a. særlige floristiske/plantesociologiske forhold, aktuelle/potentielle trusler og plejebehov.

Iøvrigt henvises til afsnittet om vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser.